

Tekniska kontoret

Dnr TN 2019/023

Till Tekniska nämnden

Rapport internkontroll 2021

Förslag till beslut

Godkänna redovisningen av tekniska kontorets internkontroller 2021.

Sammanfattning av ärendet

Tekniska nämnden beslutade 2021-02-09 § 49 att ha följande kontrollområden för internkontroll 2021:

- Fastighetsunderhåll (rapport med förslag till förbättringar)
- Ersättning för gatuavvattning (rapport med förslag till förbättringar)
- Tekniska kontorets löpande projektsammanställning med uppföljning.
- Löpande ekonomiuppföljning.
- Tekniska nämndens löpande uppföljning av andel av nämndens beslut som stödjer kommunfullmäktiges mål.
- Löpande genomgång av kommande, pågående och genomförda åtgärder som rör fastighetsunderhåll.

Internkontroll gällande fastighetsunderhåll har bestått av följande:

- Inläsning på kommunallagen och kommunens styrdokument.
- Intervjuer med ansvarig personal (fastighetsingenjör Johan Henriksson samt fastighetschef Claes Karlsson)

Genomförd internkontroll visar att fastighetsenheten har stora utmaningar framför sig när det gäller fastighetsunderhåll. Under intervjuerna framgår det att fastighetsenheten har en klar process för prioritering av underhållsåtgärder men det påverkas av den stora andelen oförutsedda och akuta händelser, underhållsskulden och brist på resurser i form av personal och budgetmedel. Ett exempel är det faktum att prioritering av åtgärder utgår från kända behov samtidigt som befintlig personal inte hinner med att göra platsbesök på samtliga fastigheter för att få koll på underhållsbehoven. Alla resurser går istället åt till det akuta och det är svårt att hinna med resten och internkontrollen slår fast att detta leder till svårigheter med att upprätthålla en önskvärd standard och det ursprungliga värdet på fastigheterna.

Internkontrollen visar att fastighetsenhetens personal är väl medveten om de brister som finns kopplade till prioriteringar av fastighetsunderhåll och vad det är man vill göra för att åtgärda dessa men man saknar i dagsläget både personalresurser och budgetmedel för att kunna åstadkomma alla de förbättringar som skulle krävas.

Fastighetsenheten har under året arbetat med att se över hur det planerade underhållet ska struktureras. Man är för tillfället mitt uppe i arbetet med att ta fram förslag på ett

Dnr TN 2019/023

förvaltningssystem och arbetssätt för det planerade underhållet för att kunna återkomma och presentera detta för tekniska nämnden. Målet med ett nytt förvaltningssystem är att man ska ha funktioner i det för att både kunna planera och avropa jobb, men även följa upp åtgärder. Fastighetsenheten har även identifierat ett behov av att inventera fastighetsbeståndet. Men det kommer att bli både tidskrävande och kostsamt.

Förslag på åtgärder:

I internkontrollen framgår en brist som är viktig att ta med i det kommande arbetet kopplat till underhållsplaneringen och det är avsaknaden av dokumenterade rutiner, processbeskrivningar och årshjul för underhållsprocessen. Dokumenterade rutiner och processer underlättar för all personal att hålla sig uppdaterade kring vad det är som gäller, vad som ska göras samt i vilken ordning det ska ske. Därmed behöver detta dokumenteras i större utsträckning än vad det gör idag. Ett planerat underhåll med tydliga rutiner och processer minskar risken för att brister uppstår. Det underlättar också för alla att ta del av gällande rutiner och minskar sårbarheten när till exempel personal avslutar sin anställning.

I övrigt så framgår det i samtal med såväl fastighetsingenjör som med fastighetschef att fastighetsenheten är väl medveten om de brister som finns kopplade till fastighetsunderhållet och som beror på både resursbrist i form av personal, begränsad budget och en underhållsskuld. Det finns en risk med att man inte hinner med och inte har tillräckliga resurser för att till exempel genomföra tillräckliga inspektioner på de kommunala fastigheterna. Underhållsplaneringen bygger på kända behov och risken finns att man missar något vid uteblivna besiktningar och platsbesök. Det finns dock pågående planer för att komma tillrätta med dessa brister. Men det kommer att ta tid och det innebär också en ökad kostnad samt att fastighetsenheten ges nödvändiga förutsättningar för att kunna klara det både vad gäller budget och erforderliga politiska beslut. I denna internkontroll kan man konstatera att många åtgärder och förbättringar är på gång eller finns med i planeringen för det fortsatta arbetet så som en översyn av framtida upphandling, ett nytt förvaltningssystem, förändrad organisation med utökning av personalstyrkan för att nämna några. Så var inte fallet när beslutet om denna internkontrollpunkt togs av tekniska nämnden i början på året. Internkontrollen har inte kunnat identifiera nya brister utöver de som redan är kända och som fastighetsenheten arbetar med att åtgärda varpå ytterligare förslag på åtgärder i denna internkontroll inte kommer att förslås.

Internkontroll gällande ersättning för gatuavvattning har bestått av följande:

- Inläsning på gällande lagar, föreskrifter och rapporter som rör hantering av dagvatten.
- Intervjuer med ansvarig personal (VA-chef Teo Magnusson Bejving och förvaltningschef Magnus Ljunggren)

Syftet med denna internkontrollpunkt var att kontrollera om den skattefinansierade ersättningen för dagvatten täcker kostnaderna. I Vaggeryds kommun införde man 2012 en skattefinansierad ersättning för att täcka kostnaden för gatuavvattningen på allmän platsmark

Dnr TN 2019/023

så som huvudleder, gator och torg. Införandet har sin bakgrund i att man såg att det fanns statliga vägar i kommunen som hade nytta av dagvattentjänsterna och det fanns en vilja att få staten att vara med och betala för dagvattenhanteringen på dessa vägar. Avsikten var då att även allmän platsmarkhållaren (gata och park) skulle vara med och betala för bortledning av dagvattnet från allmän platsmark utifrån gällande lagar och regler. Det resulterade i att man införde en skattefinansierad ersättning men man kom aldrig så långt att Vaggeryds kommun även drev frågan om ersättning vidare mot Trafikverket.

Tekniska kontoret har i dagsläget inte full koll över de kostnader och fördelningar som finns kopplade till dagvattnet. Uppfattningen är att man hade en god kännedom kring dessa delar när man utredde frågan inför införandet av skattefinansieringen 2012. Det saknas dock underlag och dokumentation från detta arbete och den personal som arbetade med frågan, med undantag för förvaltningschefen, har inte längre en anställning i kommunen. Det innebär att det numera inte går att få fram exakta detaljer kring hur beräkningar och underlag som togs fram då såg ut då dessa inte dokumenterades. Det har även gått tio år och många förändringar har skett sedan dess. Därför är det ett rimligt antagande att det underlag och det arbete som togs fram då inte längre håller.

Förslag på åtgärder:

Tekniska kontoret bör under 2022 göra en större och grundligare, om än tidskrävande, utredning för att få fram en större säkerhet i kostnadsmassan och de intäkter som är kopplade till bortledning av dagvattnet, ersättningen samt fördelningarna. Detta avser intäkter från så väl den skattefinansierade verksamheten som från avgifter kopplade till dagvatten från fastighetsägare. Förvaltningen bör även upprätta rutiner för en regelbunden översyn av yta och kostnader i takt med att kommunen växer för att säkerställa en rättvis och riktig kostnadsfördelning kopplat till dagvattnet. Förvaltningen föreslås sedan återkomma till tekniska nämnden och presentera resultat från utredningen för att nämnden sedan ska kunna ta erforderliga beslut vid behov med utredningen som grund.

Det finns inga dokumentationer från tidigare beräkningar gällande den skattefinansierade ersättningen och man har inte heller kännedom om hur stor yta ersättningen ska täcka nu när Vaggeryds kommun har hunnit växa. Det är därför av stor vikt att kommande översyn, arbete och beräkningar kopplat till dagvattnet dokumenteras.

Även en översyn av ansvarsfördelningen gällande rännstensbrunnar bör göras. Det är gata och park som ansvarar för den allmänna platsmarken inom kommunen (gator, parker och grönytor) och har den övergripande kunskapen om förutsättningar för dagvattenhanteringen av dessa ytor. Men i dagsläget är det VA-enhetens personal som beställer tömning/rensning av brunnar och tar kostnaden för detta utan ekonomisk ersättning från väghållare. VA-enheten ser gärna att gatu- och parkenheten övertar denna kostnad då ansvaret för rännstensbrunnar ligger hos väghållaren. Ansvarsförhållande och vad detta innebär bör därmed definieras, likaså bör arbets- och kostnadsfördelningen kopplat till rännstensbrunnarna ses över i kommande utredning.

Enligt vad som framkommer i internkontrollen så var förvaltningens avsikt att få Trafikverket

Dnr TN 2019/023

att vara med och betala för dagvattenhanteringen där den statliga myndigheten är väghållare i kommunen men det blev aldrig så. Därför bör förvaltningen driva vidare frågan mot Trafikverket för att säkerställa att den statliga myndigheten är med och betalar för sin del av dagvattenhanteringen så att kostnaderna enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster fördelas på de avgiftsskyldiga enligt vad som är skäligt och rättvist.

Internkontrollen som avser projektsammanställning, andelen av nämndens beslut som stödjer kommunfullmäktiges mål samt åtgärder som rör fastighetsunderhåll har bestått av följande:

- Löpande projektsammanställning med uppföljning, löpande uppföljning av nämndens beslut samt löpande uppföljning av åtgärder som rör fastighetsunderhåll.
- Uppföljningarna har under året kontinuerligt redovisats för tekniska nämnden.

Tekniska nämnden har under året ökat sin kontroll och styrning gällande pågående projekt, andelen av nämndens beslut som följer kommunfullmäktiges mål samt åtgärder kopplade till fastighetsunderhåll. Revideringar och uppföljningar av dessa har löpande redovisats för tekniska nämnden. Inga större avvikelser har framkommit i samband med uppföljningarna.

Beslutet ska skickas till

VA-chef
Fastighetsingenjör
Fastighetschef
Teknisk chef
Kommunstyrelsen
Kommunrevisorer

Handläggare

Linda Viskic (Förvaltningssekreterare/kommunikatör) och Magnus Ljunggren (teknisk chef)